

Annabellas Rolls Royce

En Rolls Royce, Silver Cloud, stannar plötsligt vid trottoarkanten. Den har röd sufflett och skinnsäten. Dörren öppnas och ut kliver en vacker kvinna på höga klackar med stort blonderat hår. I sätet intill sitter en man med glasögon och mörk kostym.

Vi är några grabbar som cyklat genom Slottsskogen för att hänga på Säröbanans ändstation vid Linnéplatsen. Vi känner omedelbart igen Annabella och Dan-Axel Broström från tidningarnas löpsedlar. De träffades i slutet av 50-talet i England. Hon var nattklubbsdansös, eller skådespelerska som det officiellt hette. Han var Sveriges redarkung och en av landets mest förmögna män, känd för sina alkoholproblem och hårda festande.

När de gifter sig 1961, blir det stort rabalder och för Dan-Axel är det början till slutet som direktör för landets största rederi. Idag är han nästan helt okänd. Pengarna och familjeföretaget är försnillat. Hans livsgärning, som trots allt var betydande, är bortglömd. Men den silvergrå Rolls Roycen, som vi strax skall se, charmar och förtrollar fortfarande.

Så vad är det vi lämnar efter oss? Och vad stannar i eftervärldens minnesbank när vi en gång är borta?

Det är sensommaren 1963 och paret är troligen på väg till villan på Särö. Då börjar de gräla i bilen. Det är i alla fall så vi uppfattar situationen på Linnéplatsens. Samtalet är högljutt och på väg att spåra ur. Annabella är irriterad när hon stiger ur bilen. Hon tänder en cigarett medan Dan-Axel sitter kvar i sin Rolls Royce, Silver Cloud med registreringsnumret 04718. Suffletten är nedfälld.

Eller sin och sin: när jag googlar på bilen kan jag läsa att den precis levererats till Mrs. Dan-Axel Broström. Den 2 mars 1963. Det var alltså Annabellas egen lilla leksak. Bilen hade extra nackstöd till höger framsäte, den plats där Dan-Axel sitter och surar. Och visst, han vilade huvudet mot nackstödet, om jag minns rätt, medan Annabella grälade och rökte. Instrumentpanelen var klädd med fanér och hade varvräknare inmonterad. I baksätet fanns ett armstöd med lönnfack.

Vi står försynt på avstånd och lyssnar på grälet. Några nyfikna sluter upp och snart är vi en liten grupp av åskådare som storögt tittar på den tidens mest kända kändisar.

Till slut vänder sig Dan-Axel om och ber Annabella sätta sig vid ratten och köra vidare. Hon fimpas, glider in på förarsätet, svänger ut och kör Dag Hammarsköldsleden mot Särö.

Två år senare kommer de ut från kvinnokliniken på Sahlgrenska sjukhuset med en babylift mellan sig. Där ligger nyfödde sonen Axel, som kommer att bli ett av landets mest omskrivna barn. De bär i var sin sele och liften slänger slarvigt medan de går. Nedkomsten har länge varit veckotidningarnas stora nyhet med rubriker som *Miljonär*

redan i vaggan och Redarprinsen är född. Senare blir han *Lill-Axel* med svenska folket och överallt ses han på fotografier; i vaggan, i barnvagnen och klängandes på sin mammas axel. Han hade blond kalufs och stora ögon och såg ut som en riktig broströmare, skrev veckopressen.

Samma år som Lill-Axel föds firar broströmskoncernen hundra år. Man äger elva rederier, Eriksbergs varvet och halva Uddevallavarvet. Över 10 000 personer är anställda i koncernen och under jubileumsåret når omsättningen 1 miljard kronor för första gången. Årets överskott var också godkänt - över hundra miljoner kronor. Därtill har man betydande aktieposter i flera stora svenska bolag som SKF, VOLVO, Bofors och ESAB. Dan-Axel är svenskt näringslivs stora stjärna och sitter i 28 olika bolagsstyrelser, uppdrag som han konstant missköter under sina superperioder.

Allt detta, är det tänkt, skall Lill-Axel en gång ta över.

Berättelsen om broströmskoncernen tar sin början 1865 då skepparen Axel Broström köper skutan Mathilda. 17 år senare flyttar han till Göteborg med det lilla rederiet. Allt är möjligt för driftiga personer och flera av de svenska storföretagen start under de här åren: L M Ericsson 1876, Alfa Laval 1878 och ASEA 1883.

Broström satsar på malmen. Med hjälp av billiga båtar fraktar han den svenska malmen över världshaven. Och på vägen hem fyller han sina båtar med stenkol. När sonen Dan Broström tar över 1905 är det Sveriges största rederi med 24 båtar han får ansvaret för.

Men han omkommer i en bilolycka, tjugo år senare. Företaget är visserligen starkt som urberget. Men sonen och arvtagaren, Dan-Axel, är blott tio år gammal. Det han så småningom skall ta över är ett flytande brukssamhälle där företaget står med pensionskassa, sjukfond och understödsfond. Där finns fotbollslag, bridgeklubb och golfklubb. De anställda kan nyttja företagets sommarbyar i skärgården och det ordnades julfester och kalas.

Företagets bländvita amerikabåtar avgår punktligt från Masthuggskajen klockan 17.00 till musikkårens energiska spelande. Varvens orderböcker är välfyllda, olja har ersatt malmen i fraktbåtarnas lastrum. Oljetankers är nu koncernens ekonomiska bas. När bolaget har årsstämma står det svarta Cadillacs i rad utanför huvudkontoret på Packhusplatsen.

Men så, i slutet av 50-talet, träffar Dan-Axel nattklubbsdansösen Jane Anne Haycock, med artistnamnet Anabel Lee, på en nattklubb i Soho i London. Och allt förändrades.

Det var naturligtvis inte Annabella, hon kallades så i svensk press, som ensam sänkte broströmskoncernen. Men hennes inträde på scenen påskyndade nedgången. Eller snarare - visade öppet hur murket skeppet hade blivit.

Under 70-talet faller företaget ihop under trycket av oljekrisen och en överproduktion av fartyg. De stora varven säljs ut och eftersom svenskarna sedan länge tagit flyget över Atlanten, försvann också de anrika amerikabåtarna. Dan-Axel sparkades som direktör för att bli styrelseordförande. Men även det uppdraget tas ifrån honom innan han dör av hjärtsvikt 1976.

När Lill-Axel blir vuxen finns det helt enkelt inget företag att ta över. Istället flyttar han till England för att syssla med affärer men hans personliga problem tilltar och 1989 tar han livet av sig, bara 24 år gammal.

1977 flyttar jag in i ett hus på Särö, någon kilometer från Broströms villa. Varje gång vi går för att bada vid den lilla sandstranden, passerar vi villan. Den ligger undanskymt bakom en häck. Det var här som Annabella, i ett anfall av raseri, slog en champagneflaska i huvudet på Dan-Axel så han fick smygas in bakvägen till ett privatsjukhus för att operera näsan. Nu bor Heidi Broström här, Dan-Axels tredje och sista fru. Men den skymningsgrå Rolls Roycen är borta, precis som företaget, Annabella och stjärnglansen runt familjen Broström.

Så, plötsligt, en vinterdag 2016, när jag sitter vid min dator och googlar dyker bilen upp på skärmen: samma grå färg, röd klädsel och två extraljus på kofångaren, en på varje sida om den imponerande kylaren. Det är samma strålkastare som skymtar på en bild av Annabella, förföriskt poserade framför bilen utanför huset på Viktor Rydbergsgatan. Den kan vara från 1963, kanske rent av samma dag som vi såg paret gräla på Linnéplatsens. Jag tycker mig känna igen dräktens överdel. Efter skilsmässan sålde Annabella bilen till en producent i Hollywood, som sålde den vidare till en kvinnlig designer i Beverly Hills i maj 1970. 1987 förvärvades den av ett mäklarföretag för att säljas vidare till en ekonomiprofessor i Florida.

Några år senare är bilen tillbaka i garaget hos producenten i Hollywood, som en gång köpte den av Annabella. 1998 säljer han tillbaka bilen till mäklarföretaget och den renoverades för att sedan hamna på ett bilmuseum. Där har den stått sedan dess. Men nu skall den säljas.

Den har rullat 74 000 kilometer enligt försäljningskatalogen och är utrustad med originalverktyglåda. I priset ingår en handbok från det att bilen var ny. Och dessutom har dottern till den förste ägaren vänligen skickat med en bild på sin mor, poserade framför bilens kylare. Bilen är i ett extraordinärt skick, skriver mäklarfirman på sin hemsida.

En Rolls Royce, Silver Cloud från 1963, en av de 26 exemplar som tillverkades, ser ut att vara den mest konkreta kvarlåtenskapen från en av 1900-talets mest omsusade jetsetfamiljer.